

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۴) پاییز ۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۱/۳۰

شماره مسلسل: ۱۹۸۸۹

کد موضوعی: ۲۲۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

عنوان گزارش:

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۴)
پاییز ۱۴۰۲

نوع گزارش: طرح/لایحه راهبردی نظارتی

نام دفتر:

مطالعات اقتصادی
(گروه مطالعات محیط کسب و کار و تنظیم‌گری بخشی)

تهیه و تدوین کنندگان:

ایمان تهرانی، امین قنبری

ناظر علمی:

میلاذ بیگی

گرافیک و صفحه‌آرایی:

منیره حاجی محمدی
نرجس امیراحمدی

ویراستار ادبی:

زهره عطاردی

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری
۲. محیط کسب و کار
۳. حقوق مالکیت
۴. شفافیت
۵. فعالان اقتصادی

فهرست مطالب

۷.....	چکیده
۸.....	خلاصه مدیریتی
۱۰.....	۱. مقدمه: روش شناسی
۱۱.....	۲. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران
۱۵.....	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری
۲۳.....	۴. بررسی مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲
۲۸.....	۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۹.....	پیوست
۳۱.....	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۱۲.....	جدول ۱. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش پاییز ۱۴۰۲ و مقایسه آن با دو فصل گذشته
۱۵.....	جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در پاییز ۱۴۰۲ و مقایسه آنها در فصول گذشته
۱۶.....	جدول ۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در پاییز ۱۴۰۲
۱۷.....	جدول ۴. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز ۱۴۰۲
۱۸.....	جدول ۵. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در پاییز ۱۴۰۲
۱۹.....	جدول ۶. رتبه استان‌ها براساس نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» در پاییز ۱۴۰۲
۲۰.....	جدول ۷. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در پاییز ۱۴۰۲
۲۱.....	جدول ۸. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پاییز ۱۴۰۲
۲۲.....	جدول ۹. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» در پاییز ۱۴۰۲
۲۴.....	جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۲
۲۶.....	جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۲ و مقایسه وضعیت آن با تابستان همان سال
۲۷.....	جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه پاییز ۱۴۰۲
۳۰.....	جدول پیوست. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش پاییز ۱۴۰۲ ...

فهرست شکل‌ها

شکل ۱. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۲.....	۱۳
شکل ۲. روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی ۲۳ فصل گذشته (زمستان ۱۳۹۶ تا پاییز ۱۴۰۲).....	۱۴
شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۲.....	۱۶
شکل ۴. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۲.....	۱۷
شکل ۵. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۲.....	۱۸
شکل ۶. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۲.....	۱۹
شکل ۷. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۲.....	۲۰
شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پاییز ۱۴۰۲.....	۲۱
شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۲.....	۲۲
شکل ۱۰. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در پاییز ۱۴۰۲ (۱۰ بدترین ارزیابی).....	۲۴
شکل ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۲ (۱۰ بدترین ارزیابی).....	۲۵
شکل ۱۲. بررسی میزان تغییرات مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پایش پاییز ۱۴۰۲ نسبت به تابستان ۱۴۰۲.....	۲۷

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۴) پاییز ۱۴۰۲

چکیده

گزارش‌های فصلی امنیت سرمایه‌گذاری بر آن است تا با جلب توجه عموم مسئولان کشور به این عامل کلیدی در توسعه اقتصادی (اما مغفول مانده در سیاستگذاری اقتصاد ایران) به گفتمان‌سازی در جهت افزایش امنیت سرمایه‌گذاری و ضمانت‌های اجرایی حقوق مالکیت فعالان اقتصادی ایران و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری کمک کند. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی، ۱۶۰۸ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور انجام شده است. حاصل تحقیق انجام شده، ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برای فصل پاییز سال ۱۴۰۲ و محاسبه هفت نماگر مربوطه است. براساس محاسبات انجام شده، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود؛ در فصل پاییز سال ۱۴۰۲ کمیّت ۵/۷۰ از ۱۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده و در تابستان سال ۱۴۰۲ کمیّت آن ۵/۶۶ بوده است. گفتنی است مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل بهار ۱۴۰۲ با کمیّت ۵/۷۳ ارزیابی شده بود که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری با وجود آنکه در بازه بهار تا تابستان سال ۱۴۰۲ در روند مناسب شدن قرار گرفته بوده است و به‌نوعی با تثبیت برخی از متغیرها و مثبت‌تر ارزیابی شدن برخی دیگر از مؤلفه‌ها در نیمه اول سال ۱۴۰۲ روند رو به مناسب‌شدنی را پیموده است، اما در پاییز ۱۴۰۲ این روند قدری با اختلال مواجه شده و مجدداً شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به مقدار ناچیزی نسبت به فصل قبلی نامناسب شده است.

۱. مشارکت فعالان کسب‌وکار خوشبختانه در این پایش نسبت به دوره قبل با افزایش ۷۹۶ نفری مواجه شده است، براساس معیار اطمینان حداکثری که برای این کار در نظر گرفته شده باید تعداد پاسخ‌نامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۳۵ پاسخ‌نامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برای کل کشور برسد تا براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ اما ملاحظه می‌شود با توجه به اینکه حدنصاب آماری برای معدودی از استان‌ها حاصل نشده (تنها برای هفت استان بالای ۵۵ درصد و زیر ۷۵ درصد نمونه‌های مورد نیاز بوده و خوشبختانه برای بقیه ۲۴ استان نصاب لازم را کسب کرده‌اند)، بنابراین استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش تا زمان دستیابی سطح اطمینان آماری حداکثری و آن هم برای آن دسته از استان‌ها باید با قدری احتیاط و دقت صورت گیرد.

شرح / بیان مسئله

گزارش حاضر، بیست و چهارمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی، ۸۶۰۸^۱ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲ را با ۳۸ مؤلفه، هفت نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب و کار نشان می‌دهد. شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در پاییز سال ۱۴۰۲ کمیته ۱۰/۵۷۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (تابستان ۱۴۰۲) ۵/۶۶^۲، در مطالعه بهار (۱۴۰۲) ۵/۷۳^۳، در فصل زمستان سال ۱۴۰۱، ۶/۱۰^۴ و در فصول قبل تر (پاییز و تابستان سال ۱۴۰۱)، ۶/۸۲^۵ بوده که نشان می‌دهد کمیته عددی امنیت سرمایه‌گذاری که در تابستان سال ۱۴۰۲ نسبت به فصول قبل از آن، به مقدار چشمگیری مناسب‌تر ارزیابی شده بوده است مجدداً برای پاییز ۱۴۰۲ به سمت نامناسب‌تر شدن حرکت کرده است. البته باید توجه داشت که عامل اصلی روند بهبودی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری تا تابستان ۱۴۰۲، به میزان زیادی مناسب‌تر ارزیابی شدن مؤلفه‌های پیمایشی از سوی فعالان مشارکت‌کننده در آن پایش‌ها بوده است؛ لازم به ذکر است که در بهار و تابستان سال ۱۴۰۲ با نوسانات شدید نرخ ارز در بازه زمانی سنجش، مواجهه نبوده‌ایم و شاخص تورم مصرف‌کننده نیز چندان دچار افزایش نبوده است؛ لذا مؤلفه‌های آماری نیز در ادامه بهار سال ۱۴۰۲، در تابستان نیز با کمیته عددی ۳/۹۳ وضعیت مناسب‌تری نسبت به بهار همان سال (۴/۱۹) از خود نشان داده‌اند، به نحوی که در نهایت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در این فصل مناسب‌ترین وضعیت را از ابتدای شروع سنجش این شاخص از خود بروز داده بوده است. اما با تغییر روند از ابتدای پاییز ۱۴۰۲ و شروع برخی نوسانات در مؤلفه‌های مورد سنجش، مجدداً ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده در این بازه به سمت قدری نامناسب‌تر شدن حرکت کرده است که در صورت ادامه‌دار بودن این روند نیازمند بررسی‌های بیشتر و اتخاذ تصمیمات اصلاحی جدی از طرف مقامات مسئول دارد.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

بر اساس ارزیابی صورت گرفته در پیمایش فصلی پاییز سال ۱۴۰۲ و مقایسه آن با تابستان همان سال، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر است:

۱. از تابستان سال ۱۴۰۲ خوشبختانه با روند افزایشی مشارکت‌کنندگان در پایش و به تعداد بیشتری از پرسش‌نامه‌های صحیح پر شده نسبت به فصل گذشته مواجه بوده‌ایم. هرچند نسبت به حد ایدئال خود درخصوص برخی از استان‌ها با کفایت آماری لازم حدنصاب ۲۶۰ نفر پاسخ‌دهنده برای هر استان به تنهایی حاصل نشده است، اما روند رو به رشد مشارکت‌کنندگان به‌خصوص در پایش پاییز ۱۴۰۲ امیدوارکننده و به میزان چشمگیری برای کلیت گزارش و حداقل ۲۴ استان قابل قبول است.
 ۲. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۳) تابستان ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۶۳۵، اسفندماه ۱۴۰۲.
 ۳. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۲) بهار ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۳۶۶، آبان‌ماه ۱۴۰۲.
 ۴. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۱) زمستان ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۶۳، شهریورماه ۱۴۰۲.
 ۵. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۰) پاییز ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۲۵، شهریورماه ۱۴۰۲.

تابستان سال ۱۴۰۲			پاییز سال ۱۴۰۲		
رديف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف	رديف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف
۷/۷۹	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری	۱	۷/۷۹	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری	۱
۷/۶۱	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۲	۷/۵۹	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۲
۷/۴۹	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی	۳	۷/۴۵	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی	۳
رديف	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف	رديف	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف
۴/۶۶	ثبات قوانین و مقررات	۱	۴/۷۱	ثبات قوانین و مقررات	۱
۴/۹۰	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۲	۵	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۲
۴/۹۵	میزان وفای‌به‌عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار	۳	۵/۰۵	میزان وفای‌به‌عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار	۳

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده ملاحظه می‌شود همچنان در سه مؤلفه‌ای که در میان نامناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری قرار دارد، همانند پایش‌های قبلی مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» دیده می‌شود و در جایگاه دوم است، در این میان، برای سومین بار طی چند پایش گذشته مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» در جایگاه اولین مؤلفه نامناسب مورد ارزیابی قرار گرفته است. لذا با اطمینان می‌توان بیان کرد که در چند فصل گذشته، وضعیت این مؤلفه به سمت نامناسب‌تر شدن رفته است. لذا با توجه به نامناسب شدن متوالی ارزیابی این مؤلفه از ابتدای سال ۱۴۰۲ ضروری است که توجه به متغیر کلیدی و مهم «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» برای همه مسئولان در اولویت قرار گیرد و بررسی دقیقی انجام پذیرد که عوامل انگیزشی جهت افزایش سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران شامل چه مواردی است و راه‌های افزایش آن در اولویت اجرایی و تقنین قرار گیرد.

براساس یافته‌های این گزارش، پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی، به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و آذربایجان شرقی نامناسب‌ترین و استان‌های هرمزگان، گلستان و خراسان شمالی مناسب‌ترین وضعیت را از دیدگاه فعالان کسب و کار از منظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲ کسب کرده‌اند. در حالی که در پایش تابستان سال ۱۴۰۲ نامناسب‌ترین استان‌ها کهگیلویه و بویراحمد، تهران و چهارمحال و بختیاری و مناسب‌ترین استان‌ها نیز مجدداً همان استان‌های هرمزگان، گلستان و خراسان شمالی بوده‌اند.

براساس نتایج این مطالعه، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه کاری «نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز» مناسب‌ترین حوزه کاری ارزیابی شده است و حوزه کاری «معدن به جز نفت و گاز» در جایگاه نامناسب‌ترین حوزه قرار گرفته است. به نظر می‌رسد با توجه به مناسب شدن برخی شرایط در موضوعات مربوط به نفت و گاز فعالان مشارکت‌کننده در این پایش که از حوزه فوق بودند، نسبت به سایر فعالان در حوزه‌های دیگر از شرایط این حوزه کاری ارزیابی‌های مناسب‌تری رانسبت به بقیه از خود نشان داده‌اند.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

این گزارش بر آن است تا با تهیه گزارش‌های فصلی ارزیابی‌کننده، شرایط پایش امنیت سرمایه‌گذاری در استان‌های کشور را نشان دهد. از این رو، با وجود اینکه دارای پیشنهاد سیاستی مشخص نیست؛ اما ذکر این نکته ضروری است که در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ادامه فصل گذشته روند رو به بهبودی نداشته است و متأسفانه به سمت نامناسب شدن، تغییر وضعیت داده است. البته مقایسه سنوات گذشته همواره نشان می‌دهد که شاخص امنیت سرمایه‌گذاری متناسب با نوسانات مؤلفه‌های اقتصادی تغییراتی از خود نشان می‌دهد. انتظار است با تداوم تهیه و انتشار گزارش‌های فصلی امنیت سرمایه‌گذاری، توجه و حساسیت عموم مسئولان کشور به این عامل کلیدی سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی، اما مغفول مانده در سیاستگذاری اقتصاد ایران جلب شود و این مجموعه گزارش‌های فصلی، به ترویج گفتمان امنیت سرمایه‌گذاری، قانونگذاری بهتر، رعایت قانون، احترام بیشتر به حقوق مالکیت و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری در ایران کمک کند. علاوه بر این موارد، امید است با انجام مستمر این ارزیابی و انتشار نتایج آن، مسئولان اجرایی کشوری و استانی در قبال فعالان اقتصادی، متعهدتر و مسئولیت‌پذیرتر شده و قوای مقننه و قضائیه نیز در ایجاد بستر امن و رقابتی برای سرمایه‌گذاری و تولید در ایران بیشتر و مؤثرتر بکوشند.

۱. مقدمه: روش‌شناسی^۱

گزارش حاضر، بیست و چهارمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسش‌نامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۴ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه پاییز سال ۱۴۰۲ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر در سرمایه‌گذاری را در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل پاییز سال ۱۴۰۲ را ارائه داده است.^۲

پرسش‌نامه پژوهش حاضر، به صورت الکترونیکی^۳ و شامل ۲۱ پرسش ثابت برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی زیاد، زیاد، تا حدودی، کم و خیلی کم» طراحی شده است. در پرسش‌نامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ انجام می‌شود. به طوری که ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی است و در نهایت شاخص هر چه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود. در عین حال، از ابتدای سال ۱۴۰۱ سه پرسش جدید در خصوص تغییرات برخی مقررات به پرسش‌نامه پایش افزوده شده که عبارتند از: در فصل (پاییز) ۱۴۰۲ تغییر قوانین و مقررات صادراتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل (پاییز) ۱۴۰۲ تغییر قوانین و مقررات وارداتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل (پاییز) ۱۴۰۲ قیمت‌گذاری دستوری از سوی نهادهای مرجع قیمت‌گذاری تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ با توجه به اینکه در ۶ پایش متوالی این سه مؤلفه جدید مورد سنجش قرار گرفته است؛ لذا تحلیلی از روند آنها در این گزارش نیز فراهم شده که در ادامه بیان می‌شود.

۱. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل و همچنین آخرین گزارش با عنوان «پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۶ پاییز ۱۴۰۰، خردادماه ۱۴۰۱، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶».

۲. به جهت لزوم رعایت اختصار، تصمیم بر آن شد که از این به بعد، روش‌شناسی گزارش، پرسش‌نامه و مقررات پیمایش، جامعه انتخاب نمونه و حجم نمونه‌ها و میزان درصد نمونه‌های تحقق‌یافته در هر استان، در متن اصلی گزارش درج نشوند؛ موارد فوق‌الذکر در پیوست و متون گزارش‌های قبلی قابل مطالعه است.

۳. سؤال‌های پرسش‌نامه در آدرس www.rcmajlisform.ir و از طریق ارسال لینک اختصاصی با پیامک و در قالب اپلیکیشن بله برای جامعه آماری در دسترس است.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسش‌نامه این پژوهش بوده است. گفتنی است که باید به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسش‌نامه تکمیل و تحویل داده شود. همچنین، برای پایش پاییز سال ۱۴۰۲ بالغ بر ۸۶۰۸ پرسش‌نامه قابل قبول واصل شده بود. هر چند خوشبختانه برای پایش پاییز مجدداً روند افزایش نمونه‌ها تا حدود زیادی حاصل شد، اما به‌رغم تمام تلاش‌های تیم پایش، با استانداردها و انتظارات برای برخی از استان‌ها قدری فاصله وجود دارد؛ به‌نحوی که برای فصل پاییز سال ۱۴۰۲، استان‌های سیستان و بلوچستان، چهارمحال و بختیاری، سمنان و بوشهر (بالای ۵۰ درصد و زیر ۷۰ درصد مشارکت جامعه آماری) کمترین میزان مشارکت ثبت شده و خوشبختانه برای سایر استان‌ها بالای ۸۰ درصد مشارکت جامعه آماری تا صد درصد محقق شده است. بنابراین براساس روش آماری مورد استفاده، برای تعمیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها (به‌کل جامعه) باید با احتیاط عمل کرد. امید است با تغییر وضعیت و تثبیت شرایط کشور در پایش‌های آتی، اقبال فعالان کسب‌وکار به مشارکت در نظرسنجی‌های پایش امنیت با حداکثر مشارکت فعال اکثر واجدان شرایط در تمامی ۳۱ استان کشور بتوان نتایج قابل قبول‌تر کارشناسی و قابل تعمیم به کل استان‌ها را به‌دست آورد. هر چند در طی سال ۱۴۰۲ خوشبختانه روند مشارکت فعالان کسب‌وکار مناسب و افزایشی بوده است؛ اما تداوم و استمرار آن قطعاً از نقاط قوت پایش امنیت سرمایه‌گذاری خواهد بود.

۲. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر^۱، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل پاییز سال ۱۴۰۲ با کمیت ۵/۷۰ از قدری نامناسب‌تر شدن وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برخلاف ادامه روند ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۲ حکایت می‌کند. لازم به ذکر است که در فصل تابستان ۱۴۰۲ با کمیت ۵/۶۶ در مقایسه با فصل بهار با کمیت ۵/۷۳ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری مناسب‌ترین وضعیت را طی چند دوره تا آن زمان از خود نشان داده بود.

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

جدول ۱. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش پاییز ۱۴۰۲ و مقایسه آن با سه فصل گذشته

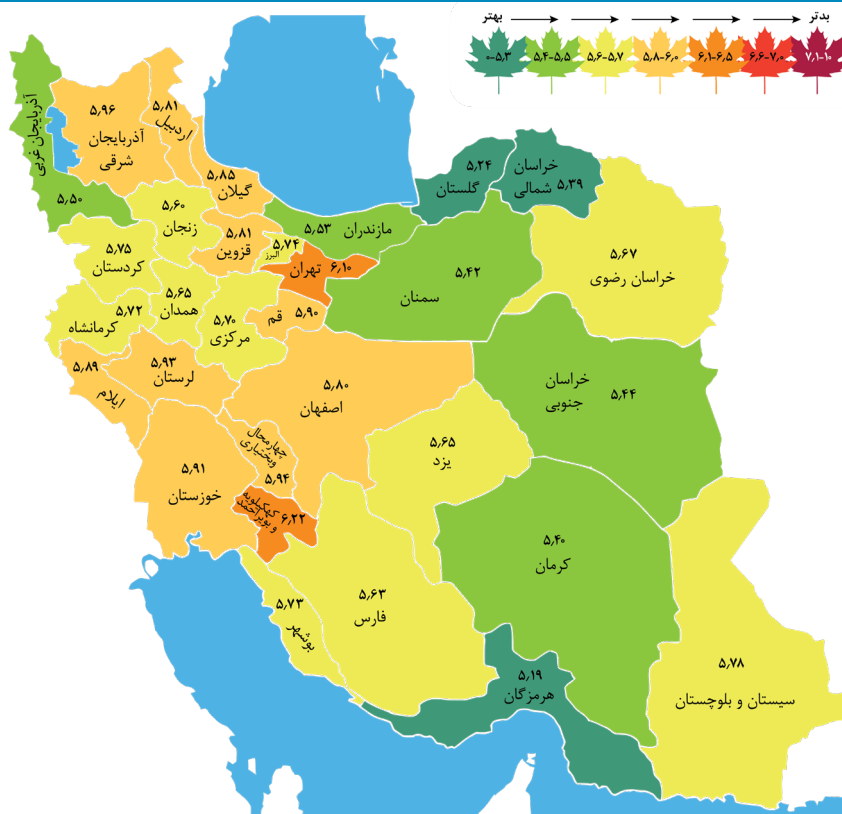
ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری		
		پاییز ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۲	بهار ۱۴۰۲
۱	هرمزگان	۵/۱۹	۵/۱۴	۵/۱۰
۲	گلستان	۵/۲۴	۵/۲۳	۵/۴۴
۳	خراسان شمالی	۵/۳۹	۵/۳۷	۵/۴۴
۴	کرمان	۵/۴۰	۵/۴۰	۵/۵۰
۵	سمنان	۵/۴۲	۵/۴۲	۵/۵۳
۶	خراسان جنوبی	۵/۴۴	۵/۴۵	۵/۶۵
۷	آذربایجان غربی	۵/۵۰	۵/۴۶	۵/۵۰
۸	مازندران	۵/۵۳	۵/۴۸	۵/۵۷
۹	زنجان	۵/۶۰	۵/۶۴	۵/۵۴
۱۰	فارس	۵/۶۳	۵/۵۲	۵/۶۲
۱۱	یزد	۵/۶۵	۵/۶۱	۵/۵۸
۱۲	همدان	۵/۶۵	۵/۶۴	۵/۷۴
۱۳	خراسان رضوی	۵/۶۷	۵/۶۰	۵/۷۳
۱۴	مرکزی	۵/۷۰	۵/۵۸	۵/۷۸
۱۵	کرمانشاه	۵/۷۲	۵/۵۶	۵/۶۶
۱۶	بوشهر	۵/۷۳	۵/۶۹	۵/۷۸
۱۷	البرز	۵/۷۴	۵/۷۰	۵/۷۸
۱۸	کردستان	۵/۷۵	۵/۷۱	۵/۶۹
۱۹	سیستان و بلوچستان	۵/۷۸	۵/۷۱	۵/۶۶
۲۰	اصفهان	۵/۸۰	۵/۷۸	۵/۸۸
۲۱	اردبیل	۵/۸۱	۵/۸۰	۵/۸۲
۲۲	قزوین	۵/۸۱	۵/۷۳	۵/۸۰
۲۳	گیلان	۵/۸۵	۵/۷۷	۵/۸۵
۲۴	ایلام	۵/۸۹	۵/۸۶	۶/۰۰
۲۵	قم	۵/۹۰	۵/۸۱	۵/۹۴
۲۶	خوزستان	۵/۹۱	۵/۸۷	۶/۰۶
۲۷	لرستان	۵/۹۳	۵/۹۳	۵/۹۲
۲۸	چهارمحال و بختیاری	۵/۹۴	۵/۹۴	۶/۱۷
۲۹	آذربایجان شرقی	۵/۹۶	۵/۸۹	۵/۷۸
۳۰	تهران	۶/۱۰	۶/۰۸	۶/۰۴
۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۲۲	۶/۱۷	۶/۱۶
	میانگین	۵/۷۰	۵/۶۶	۵/۷۳

توضیح: شاخص تلفیقی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است. رتبه استان‌ها براساس شاخص تلفیقی پاییز ۱۴۰۲ از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین مرتب شده است.

جدول ۱ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این پژوهش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر فعالان کسب‌وکار در خصوص امنیت سرمایه‌گذاری برای پایش پاییز سال، همانند دو فصل گذشته یعنی تابستان و بهار ۱۴۰۲ مجدداً به ترتیب استان‌های هرمزگان، گلستان و خراسان شمالی بوده‌اند. در این میان، برای پایش پاییز ۱۴۰۲ به ترتیب سه استان کهگیلویه و بویراحمد، تهران و آذربایجان شرقی به‌عنوان نامناسب‌ترین استان‌ها ارزیابی شده‌اند؛ در حالی که بررسی رتبه‌بندی استان‌ها متوجه می‌شود که در پایش تابستان سال ۱۴۰۲ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و چهارمحال و بختیاری، به‌عنوان نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری شناسایی شده‌اند و در پایش مربوط به فصل پایش بهار سال ۱۴۰۲ به ترتیب استان‌های چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد و خوزستان در این جایگاه قرار داشتند.

دقت در جدول ۱ و مقایسه آن در پایش‌های مختلف نشان می‌دهد که تکرار شونده‌گی برخی استان‌ها از نظر مناسب بودن یا نامناسب بودن وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری حائز اهمیت بوده و می‌تواند دلالت‌هایی برای مقامات استانی داشته باشد. به عبارتی، در صورتی که کفایت آماری لازم در پایش‌ها از نظر تعداد مشارکت‌کننده حاصل شود، اگر استان‌هایی به‌تناوب و با تکرار از مناسب‌ترین‌ها یا نامناسب‌ترین استان‌ها از حیث شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در رتبه‌بندی استانی قرار گیرند؛ به بررسی و مطالعات درون‌استانی ویژه نیاز خواهند داشت. از طرفی برای مقامات استانی تغییر رتبه آن استان از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌تواند این پیام را داشته باشد که به چه علت و با تغییر چه مؤلفه‌هایی وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری استان‌شان تغییر کرده است. بر همین اساس، تکرار متناوب استان‌های چهارمحال و بختیاری، تهران، خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به‌عنوان نامناسب‌ترین استان‌ها از منظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نشان‌دهنده وضعیت هشدار از منظر مؤلفه‌های مربوطه است و قطعاً نیازمند انجام اقدام‌های عاجل اصلاح‌کننده روندهای مربوط به افزایش امنیت سرمایه‌گذاری در استان‌های مورد نظر از سوی مقامات مسئول و مقامات استانی است. از طرفی تکرار شونده‌گی استان‌های هرمزگان، گلستان و خراسان شمالی به‌عنوان مناسب‌ترین استان‌ها از منظر مؤلفه‌های شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌تواند برای مقامات سایر استان‌ها نیز قابل توجه و با اهمیت باشد که چرا این استان‌ها در چند فصل اخیر به‌عنوان مناسب‌ترین‌ها ارزیابی می‌شوند و لازم است برخی اقدامات صورت گرفته و یا حتی انجام نشده در آنها برای سایر استان‌ها نیز به‌عنوان یک راهکار پیشنهادی مورد استفاده قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود در راستای ایجاد بستر مناسب برای توجه لازم به شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از این به بعد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به‌عنوان یکی از شاخص‌های ارزیابی میزان اثرگذاری مقامات استانی در هفته دولت مورد ارزیابی استان‌های برتر و مناسب شناخته شود.

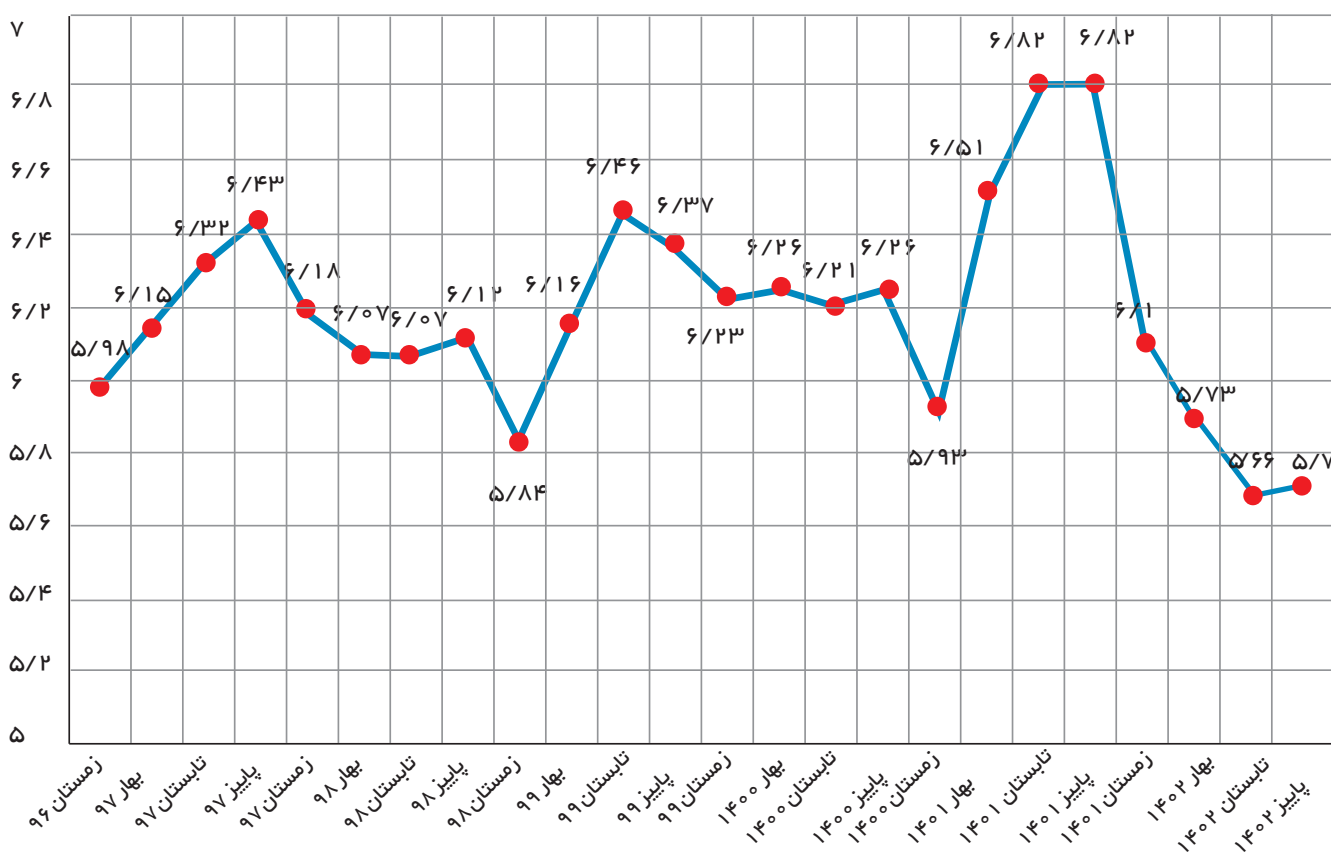
شکل ۱. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز سال ۱۴۰۲

شکل ۲ روند شاخص امنیت سرمایه‌گذاری طی ۲۴ فصل گذشته را نشان می‌دهد. اوج (نشان دهنده بدترین و نامناسب‌ترین وضعیت فصل) در پاییز و زمستان سال ۱۴۰۱ و تابستان سال ۱۳۹۹ و مناسب‌ترین و بهترین وضعیت مربوط به فصل تابستان سال ۱۴۰۲، زمستان سال ۱۳۹۸ و زمستان سال ۱۴۰۰ بوده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود در پاییز ۱۴۰۲ روند چند ماه گذشته تغییر کرده و نشان از نامناسب شدن وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای دوره مورد سنجش دارد.

شکل ۲. نمودار روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی ۲۴ فصل گذشته (زمستان ۱۳۹۶ تا پاییز سال ۱۴۰۲)

با مطالعه شکل ۲ درمی‌یابیم که وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ۲۴ فصل مورد ارزیابی قرار گرفته است که نشان می‌دهد تابستان سال ۱۴۰۲ (با کمی ۵/۶۶) در مناسب‌ترین حالت قرار داشته و نسبت به دوره‌های گذشته به سمت روندی مناسب در حرکت است. البته تحلیل دقیق این روند نشان دهنده این است که ضمن ارزیابی مناسب‌تر در مؤلفه‌های پیمایشی، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری نیز روند مناسب‌تری از خود نشان می‌دهد که نشان دهنده میزان اثرپذیری این شاخص از مؤلفه‌های پیمایشی است.

۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

همچنان‌که در بخش‌های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبل، نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود.

یادآور می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری طبق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به‌صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به‌ترتیب زیر است:

جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به‌ترتیب ارزیابی در پاییز سال ۱۴۰۲ و مقایسه آنها در فصول گذشته

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	پاییز ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۲	بهار ۱۴۰۲	زمستان ۱۴۰۱	پاییز ۱۴۰۱	میانگین چهار فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۲	تغییر پاییز ۱۴۰۲ نسبت به تابستان ۱۴۰۲
۱	عملکرد دولت (نامناسب‌ترین، بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۶/۸۳	۶/۵۹	۶/۸۴	۷/۴۵	۸/۲۲	۶/۹۳	نامناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۶/۱۳	۵/۷۸	۶/۳۶	۵/۹۸	۷/۵۲	۶/۰۶	نامناسب‌تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۶/۰۹	۵/۶۵	۶/۰۳	۶/۶۵	۷/۵۰	۶/۱۱	نامناسب‌تر
۴	فرهنگ وفای به‌عهد و صداقت و درستی	۵/۹۸	۵/۶۸	۵/۹۲	۶/۱۰	۶/۶۷	۵/۹۲	نامناسب‌تر
۵	شفافیت و سلامت اداری	۵/۴۶	۵/۱۲	۵/۳۶	۵/۹۸	۶/۹۵	۵/۴۸	نامناسب‌تر
۶	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۵/۴۱	۵/۱۵	۵/۳۸	۵/۹۳	۶/۷۷	۵/۴۷	نامناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب‌ترین، بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۴/۷۵	۴/۷۱	۴/۸۳	۴/۶۵	۵/۲۳	۴/۷۴	نامناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

در جدول ۲ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در پاییز سال ۱۴۰۲ همانند چند پایش گذشته، همچنان نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر، همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» است. با دقت در ارزیابی‌های صورت گرفته متوجه می‌شویم که در پاییز سال ۱۴۰۲ همانند تابستان وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است؛ نکته مورد توجه این است که وضعیت مقایسه کلی نماگرها نسبت به پایش‌های گذشته حاکی از این است که همه نماگرها در پاییز سال ۱۴۰۲ نسبت به تابستان سال ۱۴۰۲ نامناسب‌تر شده‌اند. که نتیجه آن نیز چیزی جز نامناسب شدن شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری پایش پاییز سال ۱۴۰۲ نسبت به پایش فصل قبلی نبوده است.

۳-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها به‌ترتیب هر یک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، ارائه شده است.

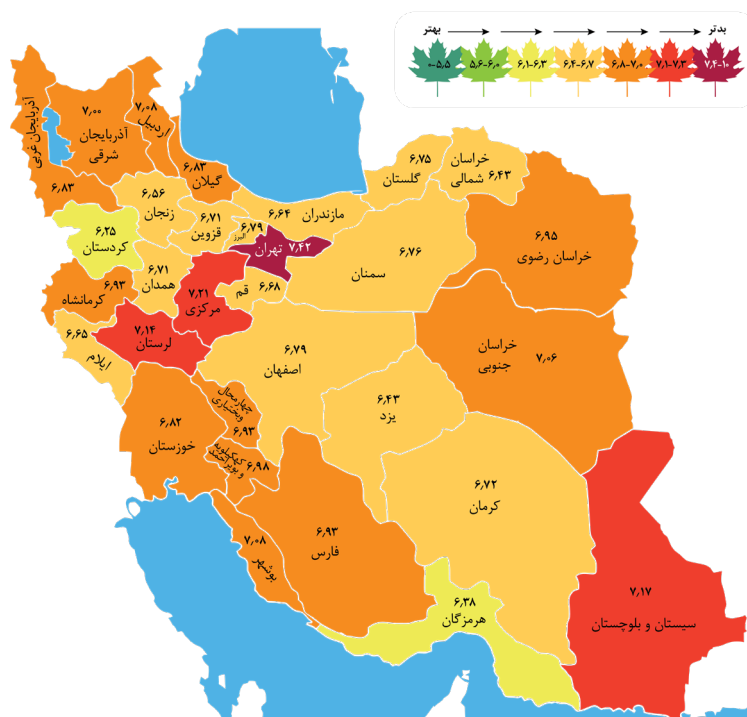
■ نماگر «عملکرد دولت»

نماگر «عملکرد دولت» در پاییز سال ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌های کشور در جدول ۳ ارائه شده است. روند مقدار عددی این نماگر در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد بعد از مناسب شدن آن در ۶ ماهه اول نسبت به پایش‌های قبلی، مجدداً به سمت نامناسب شدن در پاییز ۱۴۰۲ حرکت کرده است. با این وجود، در میان همه نماگرها همچنان نامناسب‌ترین نماگر در میان هفت نماگر اصلی پایش امنیت سرمایه‌گذاری است.

جدول ۳. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «عملکرد دولت» در پاییز سال ۱۴۰۲

رتبف	استان	ارزیابی	رتبف	استان	ارزیابی	رتبف	استان	ارزیابی
۱	کردستان	۶/۲۵	۱۲	گلستان	۶/۷۵	۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۹۸
۲	هرمزگان	۶/۳۸	۱۳	سمنان	۶/۷۶	۲۴	آذربایجان شرقی	۷/۰۰
۳	یزد	۶/۴۳	۱۴	البرز	۶/۷۹	۲۵	خراسان جنوبی	۷/۰۶
۴	خراسان شمالی	۶/۴۳	۱۵	اصفهان	۶/۷۹	۲۶	بوشهر	۷/۰۸
۵	زنجان	۶/۵۶	۱۶	خوزستان	۶/۸۲	۲۷	اردبیل	۷/۰۸
۶	مازندران	۶/۶۴	۱۷	گیلان	۶/۸۳	۲۸	لرستان	۷/۱۴
۷	ایلام	۶/۶۵	۱۸	آذربایجان غربی	۶/۸۳	۲۹	سیستان و بلوچستان	۷/۱۷
۸	قم	۶/۶۸	۱۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۹۳	۳۰	مرکزی	۷/۲۱
۹	همدان	۶/۷۱	۲۰	کرمانشاه	۶/۹۳	۳۱	تهران	۷/۴۲
۱۰	قزوین	۶/۷۱	۲۱	فارس	۶/۹۳		میانگین کشوری	۶/۸۳
۱۱	کرمان	۶/۷۲	۲۲	خراسان رضوی	۶/۹۵			

شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در پاییز سال ۱۴۰۲

■ نماگر «ثبات اقتصاد کلان»

نماگر ثبات اقتصاد کلان در پاییز سال ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌های کشور در جدول ۴ ارائه شده است. در این گزارش و در این نماگر، استان‌های یزد، کرمان و مازندران نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و استان‌های کردستان، سیستان و بلوچستان و کرمانشاه نامناسب‌تر از بقیه بوده‌اند. نکته قابل توجه این است که کمیت این نماگر نسبت به پایش قبلی به مقدار چشمگیری نامناسب‌تر ارزیابی شده است. به عبارتی، وضعیت ثبات اقتصاد کلان در پاییز سال ۱۴۰۲ نسبت به تابستان سال ۱۴۰۲ از نظر فعالان مشارکت‌کننده در این پایش نامناسب‌تر ارزیابی شده است و چون نسبت به سایر نماگرها همچنان از ارزیابی مطلوبی برخوردار نیست در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است.

جدول ۴. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز سال ۱۴۰۲

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	یزد	۴/۹۹	۱۲	بوشهر	۶/۱۲	۲۳	قزوین	۶/۳۸
۲	کرمان	۵/۲۹	۱۳	آذربایجان شرقی	۶/۱۳	۲۴	خراسان جنوبی	۶/۴۳
۳	مازندران	۵/۳۵	۱۴	اردبیل	۶/۱۳	۲۵	البرز	۶/۵۰
۴	هرمزگان	۵/۴۶	۱۵	آذربایجان غربی	۶/۱۸	۲۶	لرستان	۶/۵۰
۵	سمنان	۵/۶۳	۱۶	زنجان	۶/۲۲	۲۷	مرکزی	۶/۶۴
۶	گلستان	۵/۶۴	۱۷	خراسان رضوی	۶/۲۲	۲۸	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۸
۷	تهران	۵/۶۶	۱۸	خراسان شمالی	۶/۲۵	۲۹	کرمانشاه	۶/۷۰
۸	فارس	۵/۹۵	۱۹	همدان	۶/۲۶	۳۰	سیستان و بلوچستان	۶/۷۱
۹	خوزستان	۵/۹۵	۲۰	ایلام	۶/۲۷	۳۱	کردستان	۶/۸۷
۱۰	اصفهان	۶/۰۸	۲۱	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۳۲		میانگین کشوری	۶/۱۳
۱۱	قم	۶/۱۰	۲۲	گیلان	۶/۳۷			

شکل ۴. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در پاییز سال ۱۴۰۲

نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی، بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) را در میان هفت نماگر دیگر دارد که بیش از نیمی از آن مؤلفه‌ها پیمایشی (از سوی فعالان مشارکت‌کننده در این پایش مورد ارزیابی قرار گرفته است) هستند. این نماگر در پاییز سال ۱۴۰۲، در رتبه چهارم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. در جدول ۶ وضعیت استان‌ها در این نماگر ارائه شده است.

جدول ۶. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» در پاییز سال ۱۴۰۲

رتیف	استان	ارزیابی	رتیف	استان	ارزیابی	رتیف	استان
۱	گلستان	۵/۲۴	۱۲	سمنان	۵/۸۸	۲۳	بوشهر
۲	هرمزگان	۵/۳۴	۱۳	همدان	۵/۹۲	۲۴	چهارمحال و بختیاری
۳	کرمان	۵/۴۶	۱۴	مازندران	۵/۹۳	۲۵	خوزستان
۴	آذربایجان غربی	۵/۵۲	۱۵	قزوین	۵/۹۳	۲۶	یزد
۵	خراسان رضوی	۵/۵۸	۱۶	گیلان	۵/۹۹	۲۷	آذربایجان شرقی
۶	خراسان شمالی	۵/۶۱	۱۷	لرستان	۶/۰۱	۲۸	اصفهان
۷	سیستان و بلوچستان	۵/۶۸	۱۸	مرکزی	۶/۰۴	۲۹	قم
۸	خراسان جنوبی	۵/۷۷	۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۰۵	۳۰	ایلام
۹	فارس	۵/۷۹	۲۰	زنجان	۶/۰۶	۳۱	تهران
۱۰	کرمانشاه	۵/۸۳	۲۱	اردبیل	۶/۰۹		
۱۱	کردستان	۵/۸۴	۲۲	البرز	۶/۱۰		
						۵/۹۸	میانگین کشوری

شکل ۶. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در پاییز سال ۱۴۰۲

نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند؛ از این رو، دقت در وضعیت آن می‌تواند قابل توجه باشد؛ در پاییز سال ۱۴۰۲ در جایگاه پنجم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. جدول ۷ رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس این نماگر را در مطالعه پاییز سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد.

جدول ۷. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در پاییز سال ۱۴۰۲

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	خراسان شمالی	۵/۱۰	۱۲	کرمانشاه	۵/۳۳	۲۳	قم	۵/۶۲
۲	هرمزگان	۵/۱۶	۱۳	سیستان و بلوچستان	۵/۳۴	۲۴	کرمان	۵/۶۳
۳	خراسان رضوی	۵/۱۷	۱۴	فارس	۵/۴۰	۲۵	چهارمحال و بختیاری	۵/۶۵
۴	کردستان	۵/۱۸	۱۵	زنجان	۵/۴۱	۲۶	خوزستان	۵/۶۵
۵	مرکزی	۵/۱۸	۱۶	سمنان	۵/۴۲	۲۷	قزوین	۵/۶۸
۶	آذربایجان غربی	۵/۱۹	۱۷	اردبیل	۵/۴۴	۲۸	آذربایجان شرقی	۵/۷۹
۷	گلستان	۵/۱۹	۱۸	البرز	۵/۵۱	۲۹	لرستان	۵/۸۳
۸	اصفهان	۵/۲۳	۱۹	خراسان جنوبی	۵/۵۱	۳۰	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۸۴
۹	ایلام	۵/۲۷	۲۰	مازندران	۵/۵۵	۳۱	تهران	۶/۰۶
۱۰	همدان	۵/۲۹	۲۱	بوشهر	۵/۵۵		میانگین کشوری	۵/۴۶
۱۱	گیلان	۵/۳۲	۲۲	یزد	۵/۶۰			

شکل ۷. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در پاییز سال ۱۴۰۲

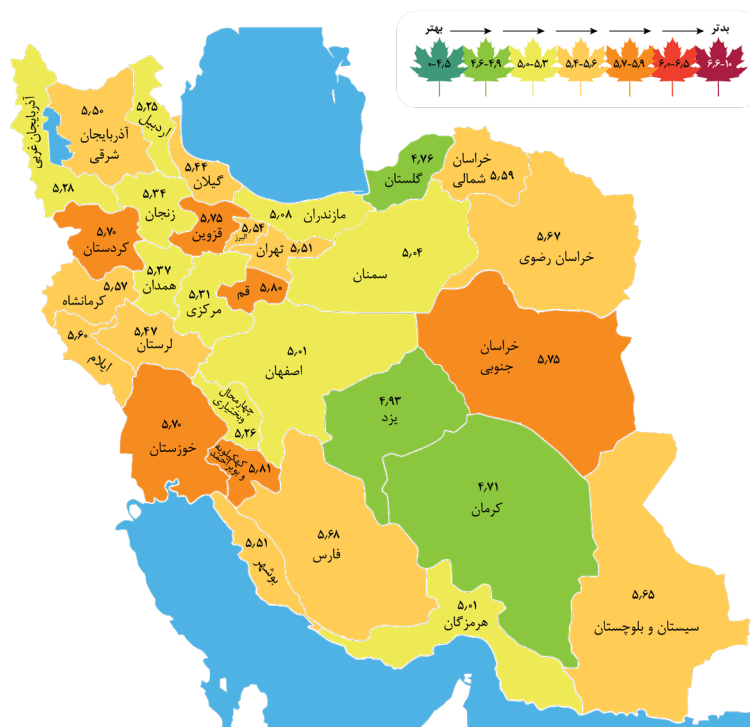
نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

جدول ۸ نشان می‌دهد در پاییز سال ۱۴۰۲ فعالان اقتصادی استان‌های کرمان، گلستان و یزد مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، قم و خراسان جنوبی نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

جدول ۸. تبه استان‌ها بر اساس نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پاییز سال ۱۴۰۲

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	کرمان	۴/۷۱	۱۲	زنجان	۵/۳۴	۲۳	سیستان و بلوچستان	۵/۶۵
۲	گلستان	۴/۷۶	۱۳	همدان	۵/۳۷	۲۴	خراسان رضوی	۵/۶۷
۳	یزد	۴/۹۳	۱۴	گیلان	۵/۴۴	۲۵	فارس	۵/۶۸
۴	هرمزگان	۵/۰۱	۱۵	لرستان	۵/۴۷	۲۶	کردستان	۵/۷۰
۵	اصفهان	۵/۰۱	۱۶	آذربایجان شرقی	۵/۵۰	۲۷	خوزستان	۵/۷۰
۶	سمنان	۵/۰۴	۱۷	تهران	۵/۵۱	۲۸	قزوین	۵/۷۵
۷	مازندران	۵/۰۸	۱۸	بوشهر	۵/۵۱	۲۹	خراسان جنوبی	۵/۷۵
۸	اردبیل	۵/۲۵	۱۹	البرز	۵/۵۴	۳۰	قم	۵/۸۰
۹	چهارمحال و بختیاری	۵/۲۶	۲۰	کرمانشاه	۵/۵۷	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۸۱
۱۰	آذربایجان غربی	۵/۲۸	۲۱	خراسان شمالی	۵/۵۹		میانگین کشوری	۵/۴۱
۱۱	مرکزی	۵/۳۱	۲۲	ایلام	۵/۶۰			

شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پاییز سال ۱۴۰۲

■ نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض شامل هشت مؤلفه است که اکثر آنها آماری هستند. جدول ۹ رتبه‌بندی استان‌ها را براساس این نماگر نشان می‌دهد. در پاییز سال ۱۴۰۲ فعالان اقتصادی استان‌های سمنان، گلستان و خراسان جنوبی مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان اقتصادی استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویراحمد و خوزستان نامناسب‌ترین ارزیابی را از نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» داشته‌اند. این نماگر مجدداً مناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است

جدول ۹. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» در پاییز سال ۱۴۰۲

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	سمنان	۳/۶۰	۱۲	خراسان رضوی	۴/۷۱	۲۳	تهران	۴/۹۹
۲	گلستان	۳/۷۱	۱۳	مازندران	۴/۷۳	۲۴	زنجان	۵/۰۱
۳	خراسان جنوبی	۳/۹۸	۱۴	کرمانشاه	۴/۷۶	۲۵	قزوین	۵/۰۴
۴	یزد	۴/۱۳	۱۵	آذربایجان شرقی	۴/۷۸	۲۶	گیلان	۵/۰۴
۵	کرمان	۴/۳۳	۱۶	آذربایجان غربی	۴/۸۰	۲۷	کردستان	۵/۱۸
۶	خراسان شمالی	۴/۳۴	۱۷	البرز	۴/۸۳	۲۸	سیستان و بلوچستان	۵/۴۱
۷	فارس	۴/۳۸	۱۸	اردبیل	۴/۸۳	۲۹	خوزستان	۵/۴۴
۸	هرمزگان	۴/۴۳	۱۹	قم	۴/۸۶	۳۰	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۷۰
۹	مرکزی	۴/۵۱	۲۰	اصفهان	۴/۸۶	۳۱	ایلام	۵/۸۰
۱۰	چهارمحال و بختیاری	۴/۵۹	۲۱	لرستان	۴/۹۳		میانگین کشوری	۴/۷۵
۱۱	همدان	۴/۷۰	۲۲	بوشهر	۴/۹۳			

شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در پاییز سال ۱۴۰۲

۴. بررسی مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲

۴-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری در پاییز سال ۱۴۰۲

شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه است که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن به پیمایش و نظرخواهی نیاز ندارد و از سوی نهادهای رسمی، محاسبه و اعلام می‌شوند. گفتنی است داده‌های مربوط به مؤلفه‌های نرخ تورم، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی^۲ به روزرسانی شده و براساس داده‌های پاییز سال ۱۴۰۲ بوده و داده‌های مؤلفه ضریب نفوذ بیمه به سال ۱۴۰۱^۳ مربوط است و سایر داده‌های مؤلفه‌های باقی مانده براساس آخرین سالنامه منتشر شده و در دسترس قوه قضائیه^۴ برای سال ۱۴۰۱ در تحلیل‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. همان‌طور که در پایش‌های قبلی توضیح داده شد؛ دو نامگر شفافیت و سلامت اداری و نامگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است. به عبارتی، وضعیت آنها دقیقاً براساس فصل مورد سنجش مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

گفتنی است، برای تلفیق اطلاعات فوق (داده‌های آماری) با داده‌های پیمایشی و استخراج شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای هر استان و در نهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۵ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش‌فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری پس از نرمال شدن برای فصل پاییز سال ۱۴۰۲ محاسبه می‌شود که با توجه به لزوم رعایت اختصار، جداول مربوطه در این گزارش ارائه نشده‌اند.

مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل پاییز سال ۱۴۰۲ عدد میانگین ۳/۹۵ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای ناامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده که نسبت به فصل گذشته قدری نامناسب‌تر شده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد با به‌روزرسانی داده‌های آماری براساس منابع آماری مورد استفاده، با کاهش و مناسب شدن اکثر داده‌های مؤلفه‌های آماری، در نهایت میانگین ارزیابی مؤلفه‌های آماری برای پایش فصل قبلی یعنی تابستان سال ۱۴۰۲ به مقدار قابل توجهی مناسب شده بوده و در جایگاه بهترین ارزیابی در چند سال گذشته قرار گرفته بود، اما در بررسی‌های پاییز ۱۴۰۲ در می‌یابیم که مجدداً عامل اصلی نامناسب‌تر شدن مؤلفه‌های آماری نسبت به ماه گذشته، بالا رفتن کمیت (نامناسب‌تر ارزیابی شدن) مؤلفه «ثبات نرخ ارز» بوده که منجر به این امر شده است. همان‌طور که مناسب‌تر ارزیابی شدن مؤلفه ثبات نرخ ارز در فصل تابستان سال ۱۴۰۲ از عمده‌ترین دلایل اصلی در مناسب شدن شاخص آماری پایش امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۴۰۲ شده بوده است. لذا می‌توان نتیجه گرفت که نوسانات نرخ ارز در مدت زمان‌های کوتاه از جمله عوامل اصلی اثرگذار مؤلفه‌های آماری بر محاسبات شاخص امنیت سرمایه‌گذاری است که به‌وضوح بر وضعیت مؤلفه‌های آماری در فصول مختلف اثر می‌گذارد...

1. Hard Data

۲. با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، دستگاه‌های اجرایی مورد نظر در پایش امنیت سرمایه‌گذاری، اطلاعات مورد نیاز را یا در سایت رسمی خود بارگذاری کرده یا در اختیار تیم اجرایی پایش می‌گذارند؛ توضیح اینکه بعد از گذشت هر فصل در ماه دوم فصل بعدی دریافت اطلاعات تغییرات مقامات اجرایی مورد نظر آغاز می‌شود؛ آن دسته از دستگاه‌ها که اطلاعات را در سایت خود بارگذاری نکرده باشند به صورت تلفنی از کانال‌های مربوطه یا از طریق نامه‌نگاری، تغییرات مقامات استانی مورد اعلام قرار می‌گیرند (برای مثال، برای پایش پاییز، از ابتدای بهمن‌ماه بعد اطلاعات مورد نیاز آغاز شده و تا آخر فصل زمستان سال ۱۴۰۲ به طول انجامیده است).

۳. آخرین آمار رسمی منتشر شده در خصوص ضریب نفوذ بیمه مربوط به سالنامه آماری سال ۱۴۰۱ است.

۴. با توجه به مساعدت مناسب قوه قضائیه دیتای مورد نیاز برای این پایش (داده‌های آماری لازم) براساس آخرین اطلاعات رسمی منتشر شده در سالنامه قوه قضائیه برای سال ۱۴۰۱ به‌روزرسانی شده است.

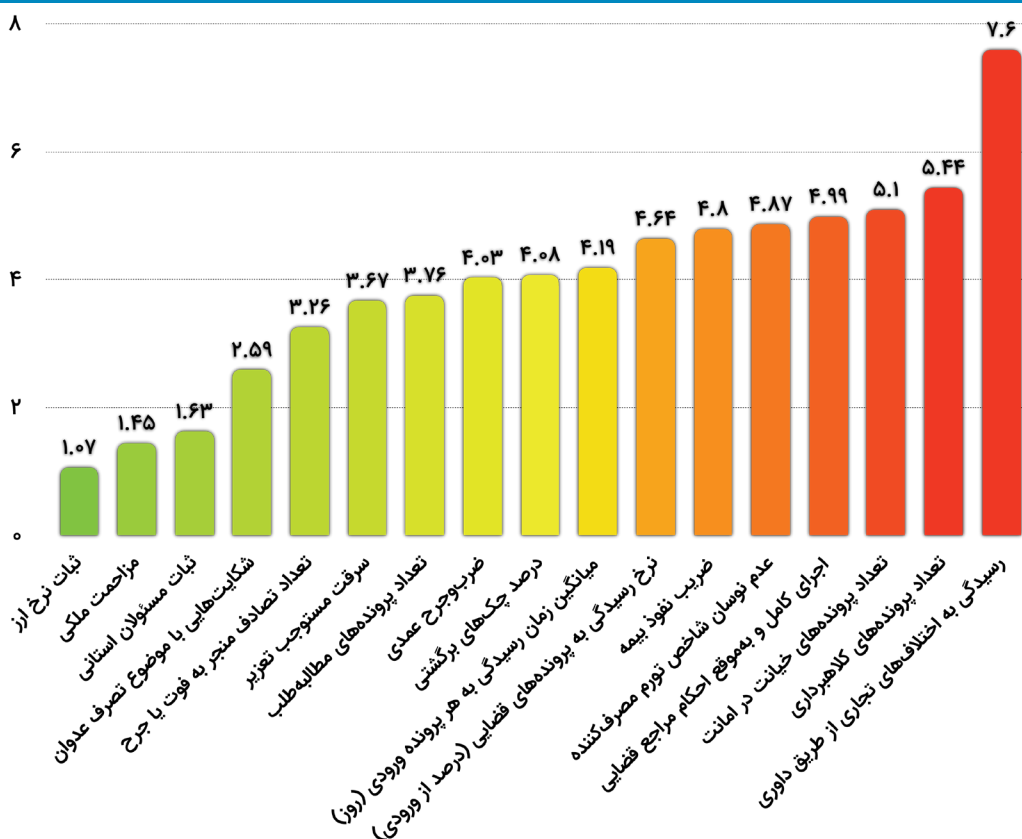
۵. در موضوع نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری توجه به نکات زیر ضروری است:

اولاً آمار برخی مؤلفه‌ها برای چند استان در دسترس نبوده است، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۴۰۱ برای هر استان اطلاعات مورد نیاز این پایش از جداولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، اما به دلیل آنکه مؤلفه مورد نیاز برای پایش در طول بازه زمانی مورد سنجش (فصل پاییز) در جدول فوق با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» برای برخی استان‌ها وجود نداشته است، بنابراین برای آنکه بتوانیم تحلیل آماری داشته باشیم، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته یا حداقل عدد ذکر شده برای آن مؤلفه و برای سایر استان‌ها در سالنامه سال ۱۴۰۱ برای استان فاقد آمار به کار برده شده است.

ثانیاً برای آن دسته از مؤلفه‌هایی که در منابع آماری در دسترس، میزان آن نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) بیان نشده، بنابراین لازم بوده عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و سپس ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی نیز اعمال نشده است.

شکل ۱۰. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در پاییز سال ۱۴۰۲ (به بدترین ارزیابی)

جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲ (به ترتیب از مناسب تا نامناسب)

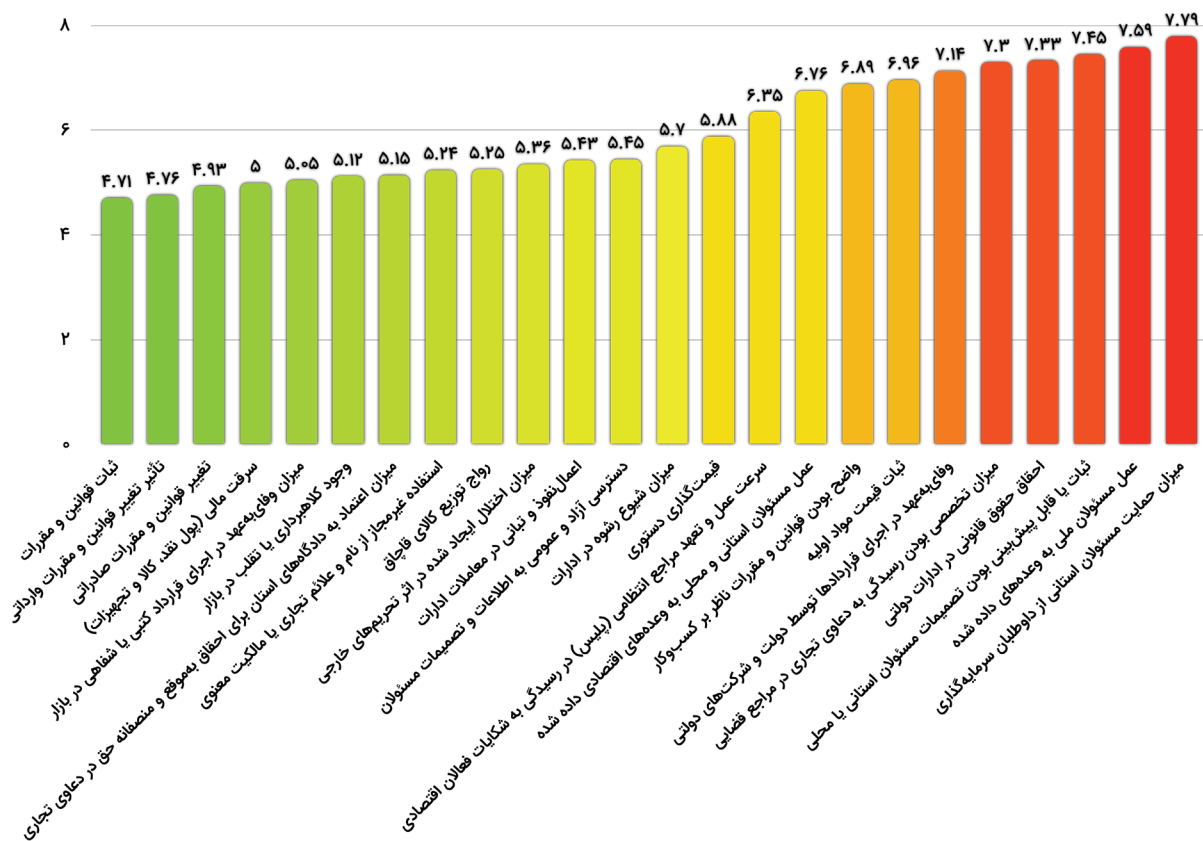
تابستان سال ۱۴۰۲		پاییز سال ۱۴۰۲		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۰/۸۷	۱	۱/۰۷	۱	ثبات نرخ ارز (پاییز ۱۴۰۲)
۱/۴۵	۳	۱/۴۵	۲	مزااحت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۱/۳۴	۲	۱/۶۳	۳	ثبات مسئولان استانی (پاییز ۱۴۰۲)
۲/۵۹	۴	۲/۵۹	۴	شکایت‌هایی با موضوع تصرف عدوان (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۳/۲۶	۵	۳/۲۶	۵	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۳/۶۷	۶	۳/۶۷	۶	سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۳/۷۶	۷	۳/۷۶	۷	تعداد پرونده‌های مطالبه‌طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۴/۰۳	۸	۴/۰۳	۸	ضرب‌وجرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۴/۰۸	۹	۴/۰۸	۹	درصد چک‌های برگشتی
۴/۱۹	۱۰	۴/۱۹	۱۰	میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز)
۴/۶۴	۱۱	۴/۶۴	۱۱	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی)
۴/۸۰	۱۲	۴/۸۰	۱۲	ضریب نفوذ بیمه
۴/۹۳	۱۳	۴/۸۷	۱۳	عدم نوسان شاخص تورم مصرف‌کننده (پاییز سال ۱۴۰۲)
۴/۹۹	۱۴	۴/۹۹	۱۴	اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی
۵/۱۰	۱۵	۵/۱۰	۱۵	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۵/۴۴	۱۶	۵/۴۴	۱۶	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۷/۶۰	۱۷	۷/۶۰	۱۷	رسیدگی به اختلاف‌های تجاری از طریق داوری (سال ۱۴۰۱)
۳/۹۳		۳/۹۵		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های آماری

همان‌طور که در جدول ۱۰ قابل مشاهده است، با وجود آنکه مؤلفه آماری «ثبات نرخ ارز» برای بازه زمانی پایش پاییز ۱۴۰۲ در میان همه مؤلفه‌های آماری در وضعیت مناسب قرار گرفته است؛ اما در مقایسه با پایش قبلی (تابستان ۱۴۰۲) به مقدار قابل توجهی نامناسب‌تر ارزیابی شده که همین امر منجر به نامناسب‌تر شدن وضعیت کلی مؤلفه‌های آماری در پایش پاییز ۱۴۰۲ نسبت به تابستان ۱۴۰۲ شده است.

۲-۴. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران بر حسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی (پرسش‌نامه) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نمره ۱۰ بدترین ارزیابی و صفر مناسب‌ترین ارزیابی) براساس نتایج حاصل از مشارکت فعالان کسب و کار در این پایش در شکل ۱۱ ارائه شده است. مقایسه نتایج ارزیابی پاییز سال ۱۴۰۲ با تابستان همان سال و فصول گذشته نشان می‌دهد که متأسفانه همچنان مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» در میان دو مؤلفه نامناسب ارزیابی شده است. در عین حال، با بررسی ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های پیمایشی در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ در می‌یابیم که برای سومین بار طی چند پایش گذشته، مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» با ارزیابی نامناسب‌تری نسبت به سایر موارد مواجه شده و مجدداً در جایگاه اولین مؤلفه نامناسب قرار گرفته است. از طرفی مؤلفه «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» که عمدتاً در سه مؤلفه نامناسب پایش‌های مختلف قرار می‌گرفته در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ نیز همانند پایش تابستان سال ۱۴۰۲ با مناسب‌تر ارزیابی شدن وضعیت آن با هشت رتبه بهبود به شانزدهمین مؤلفه نامناسب ارتقا یافته بوده است. دقت در تغییرات رتبه‌ای بیان شده در جدول ۱۱ در خصوص مؤلفه‌های پیمایشی نشان می‌دهد که در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ نسبت به تابستان همان سال مؤلفه‌های مورد سنجش تغییرات قابل توجهی نه در مقدار کمی و نه در تغییرات رتبه‌ای نداشته‌اند؛ به عبارتی، ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده در پایش سال ۱۴۰۲ از نظر رتبه‌بندی و اهمیت همانند ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده در پایش تابستان سال ۱۴۰۲ بوده‌اند که اتفاقاً می‌تواند از نظر میزان اهمیت مؤلفه‌های نامناسب و مناسب و دقت در چرایی ارزیابی آنها با توجه به تکرار شونده‌گی این روند قابل توجه و مورد تأکید باشد.

شکل ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲ (۱۰ بدترین ارزیابی)

جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۲ و مقایسه وضعیت آن با تابستان همان سال

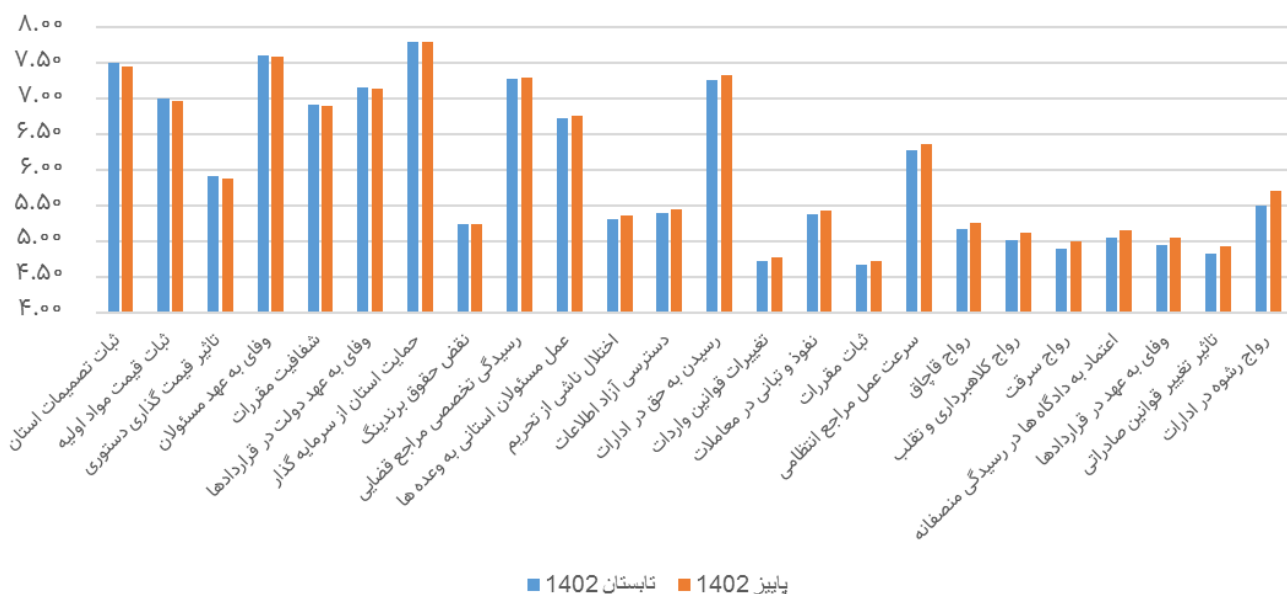
تابستان ۱۴۰۲		پاییز ۱۴۰۲		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۴/۶۶	۱	۴/۷۱	۱	ثبات قوانین و مقررات
۴/۷۲	۲	۴/۷۶	۲	تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی
۴/۸۲	۳	۴/۹۳	۳	تغییر قوانین و مقررات صادراتی
۴/۹	۴	۵	۴	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۴/۹۵	۵	۵/۰۵	۵	میزان وفای‌به‌عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۵/۰۲	۶	۵/۱۲	۶	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۵/۰۵	۷	۵/۱۵	۷	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۵/۲۴	۹	۵/۲۴	۸	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵/۱۶	۸	۵/۲۵	۹	رواج توزیع کالای قاچاق
۵/۳۱	۱۰	۵/۳۶	۱۰	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۵/۳۷	۱۱	۵/۴۳	۱۱	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۵/۴۰	۱۲	۵/۴۵	۱۲	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۵/۵۰	۱۳	۵/۷۰	۱۳	میزان شیوع رشوه در ادارات
۵/۹۱	۱۴	۵/۸۸	۱۴	قیمت‌گذاری دستوری
۶/۲۷	۱۵	۶/۳۵	۱۵	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۶/۷۲	۱۶	۶/۷۶	۱۶	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۶/۹۱	۱۷	۶/۸۹	۱۷	واضح بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۷/۰۰	۱۸	۶/۹۶	۱۸	ثبات قیمت مواد اولیه
۷/۱۵	۱۹	۷/۱۴	۱۹	وفای‌به‌عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۷/۲۷	۲۱	۷/۳۰	۲۰	میزان تخممی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۷/۲۶	۲۰	۷/۳۳	۲۱	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۷/۴۹	۲۲	۷/۴۵	۲۲	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۷/۶۱	۲۳	۷/۵۹	۲۳	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۷/۷۹	۲۴	۷/۷۹	۲۴	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۶/۱۰		۶/۱۴		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی (۲۱ مؤلفه اصلی)

توضیحات: - ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر را نشان می‌دهد.
در محاسبه میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی سه مؤلفه جدید (تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی، قیمت‌گذاری دستوری و تغییر قوانین و مقررات صادراتی) قرار داده نشده‌اند.

جدول ۱۱ به عبارتی نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه مؤلفه‌های پیمایشی در مقایسه با هم طی دو دوره متوالی پایش است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه در پایش‌های مورد سنجش، بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره، وضعیت مؤلفه مورد نظر، به آن میزان تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا نامناسب‌تر شدن). همان‌طور که ملاحظه می‌شود تغییرات رتبه‌ای مؤلفه‌های پیمایشی در پاییز سال ۱۴۰۲ با رتبه همان مؤلفه‌ها در تابستان سال ۱۴۰۲ چندان قابل توجه نبوده است.

تحلیل دیگری که از این جدول قابل دریافت است؛ بررسی کمیّت عددی ۳ مؤلفه جدیدی است که بالغ بر ۵ پایش در حال سنجش و ارزیابی است. به عبارتی، بررسی مؤلفه‌های «تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی» و «تغییر قوانین و مقررات صادراتی» و «قیمت‌گذاری دستوری» نشان می‌دهد که از یک روند اثبات از منظر فعالان مشارکت‌کننده در پایش پاییز ۱۴۰۲ نسبت به فصل قبلی برخوردار هستند.

شکل ۱۲. بررسی میزان تغییرات مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پایش پاییز ۱۴۰۲ نسبت به تابستان ۱۴۰۲

تحلیل مهم دیگری نیز از داده‌های پیمایشی قابل استخراج است؛ در فوق به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در دو فصل اخیر مقایسه شده است. هر چند تغییرات بسیار اندک بوده، اما ۱۸ مؤلفه نامناسب‌تر و ۶ مؤلفه مناسب‌تر شده که در این هر چه به سمت راست می‌رویم، مؤلفه بیشتر نامناسب شده است.

۳-۴. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

یکی دیگر از اطلاعات قابل ارائه در این پایش، ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری بوده که در جدول ۱۲ ارائه شده است.

جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه پاییز سال ۱۴۰۲

تغییر وضعیت پاییز ۱۴۰۲ نسبت به تابستان ۱۴۰۲	پاییز ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۱	بهار ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۲	پاییز ۱۴۰۲	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۷/۱۹	۶/۳۷	۵/۷۹	۶/۰۹	۶/۲۳	معدن به‌جز نفت و گاز
نامناسب‌تر	۷/۴۲	۶/۵۷	۶/۲۱	۶/۱۳	۶/۲۱	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
نامناسب‌تر	۷/۵۱	۶/۷۰	۶/۲۶	۶/۱۳	۶/۱۹	زراعت، باغداری و جنگل‌داری
نامناسب‌تر	۷/۳۹	۶/۷۰	۶/۱۹	۶/۱۴	۶/۱۷	صنعت (شامل همه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
نامناسب‌تر	۷/۵۷	۶/۲۷	۶/۱۰	۶/۰۹	۶/۱۶	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
مناسب‌تر	۷/۶۷	۶/۶۳	۶/۳۰	۶/۱۷	۶/۱۵	ارتباطات، توزیع و ... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
نامناسب‌تر	۷/۵۵	۶/۴۰	۶/۰۲	۶/۱۰	۶/۱۳	خدمات (آموزش، بهداشت و ...)
نامناسب‌تر	۷/۶۵	۶/۵۳	۶/۱۱	۶/۱۶	۶/۱۱	دام‌داری، مرغ‌داری و شیلات
مناسب‌تر	۷/۹۳	۶/۳۰	۶/۲۴	۶/۱۹	۶/۰۴	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز

۱. داده‌های جدول فوق برحسب مؤلفه‌های پیمایشی پایش امنیت سرمایه‌گذاری است.

بررسی وضعیت حوزه کاری در پایش امنیت سرمایه‌گذاری فصل پاییز سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که از منظر فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه، حوزه کاری «معدن به‌جز نفت و گاز» نامناسب‌ترین وضعیت را در میان تمام حوزه‌های کاری به‌خود اختصاص داده است و حوزه کاری «خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)» که در پایش تابستان سال ۱۴۰۲ در جایگاه پنجمین حوزه کاری نامناسب قرار داشته در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ با نامناسب‌تر شدن وضعیت ارزیابی کنندگان حاضر در آن حوزه برای اولین بار در جایگاه دومین حوزه نامناسب قرار گرفته است. گفتنی است، حوزه کاری «نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز» مناسب‌ترین وضعیت را در میان حوزه‌های کاری در پایش سال ۱۴۰۲ داراست. این نکته باید مورد دقت نظر قرار گیرد که تعداد مشارکت‌کنندگان از هر حوزه کاری در میزان کمیّت به‌دست آمده برای آن حوزه کاری تأثیر مهمی خواهد داشت.

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

گزارش حاضر، ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برای فصل پاییز سال ۱۴۰۲ و محاسبه هفت نماگر مربوطه است. براساس محاسبات انجام شده شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود با کمیّت ۱۰/۵۷/۱۰ (بدترین حالت) سنجیده شده که براساس این تحقیق نتایج زیر قابل ذکر است:

۱- با مقایسه رتبه‌بندی استان‌ها در می‌یابیم که در قسمت نامناسب‌ترین استان‌ها، در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ همانند پایش‌های گذشته استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و چهارمحال و بختیاری و آذربایجان شرقی در رتبه‌های آخر (نامناسب‌ترین وضعیت‌ها) قرار گرفته‌اند و متأسفانه این روند به‌صورت متناوب برای این استان‌ها در حال تکرار است. به‌عبارتی با توجه به ادامه‌دار بودن این وضعیت برای استان‌های فوق، باید مقام‌های استانی ذی‌ربط بررسی چرایی نامناسب بودن استان‌های خویش را در اولویت قرار داده و ضمن تحلیل دقیق‌تر مؤلفه‌هایی که در استان ایشان نامناسب‌ترین ارزیابی را کسب کرده‌اند، نسبت به بهبود و رفع موانع، اقدام‌ها و مطالعات ضروری انجام دهند.

۲- در پایش سال ۱۴۰۲ همانند چند پایش قبلی نماگر «عملکرد دولت» با کمیّت ۶/۸۳ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ بنابراین باید دقت شود که مقدار کمی این عدد نسبت به پایش تابستان سال ۱۴۰۲ که دارای کمیّت ۶/۵۹ بوده با افزایش مواجه شده که نشان از نامناسب‌تر شدن روند آن نسبت به گذشته است. گفتنی است، مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی).

۳- در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ برای سومین بار طی چند پایش گذشته مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» با ارزیابی نامناسب‌تری نسبت به سایر موارد مواجه شده و در جایگاه اولین مؤلفه نامناسب قرار گرفته است. به‌عبارتی، در این پایش برای سومین بار متوالی مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» با کمیّت (۷/۷۹) در جایگاه اولین مؤلفه نامناسب قرار گرفته است.

۴- در این مطالعه، به‌ترتیب مؤلفه‌های «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری (۷/۷۹)»، مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۷/۵۹)» و مؤلفه «ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی (۷/۴۵)»، نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به‌خود اختصاص داده‌اند که این امر نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قراردادهای اسوسی سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. لازم به توضیح است که تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (جزء دورتبه اول نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها طی چندین دوره گذشته) نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در این سلسله مطالعات نسبت به صحبت‌ها و وعده‌های داده شده مسئولان است. به‌نظر می‌رسد شاید لازم و ضروری باشد که مسئولان چه مسئولان ملی و چه استانی و محلی در بیان وعده‌ها و قول‌های خود در زمینه حمایت از سرمایه‌گذاری و از فعالان کسب‌وکار و مواردی از این دست با توجه به شرایط محدودیت منابع و امکانات، بیش از پیش دقت به خرج داده و از بیان هر آنچه امکان‌پذیری آن با قطعیت قابل قبولی وجود ندارد به‌شدت پرهیز کنند.

۵- در پایش پاییز سال ۱۴۰۲ فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در حوزه کاری «معدن به‌جز نفت و گاز» نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر حوزه‌های کاری اعلام کرده‌اند و فعالان مشارکت‌کننده در حوزه کاری «نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز» نیز مناسب‌ترین ارزیابی را اعلام کرده‌اند.

- ۶ مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل پاییز سال ۱۴۰۲ عدد میانگین ۳/۹۵ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای ناامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده است که نسبت به فصول گذشته به مقدار ناچیزی افزایش یافته و نامناسب‌تر شده است (در پایش تابستان ۱۴۰۲ مقدار آن ۳/۹۳) بوده است.
- ۷ پیشنهاد می‌شود در راستای ایجاد بستر مناسب برای توجه لازم به امنیت سرمایه‌گذاری از این پس شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به‌عنوان یکی از ملاک‌های ارزیابی میزان اثرگذاری مقامات استانی در هفته دولت لحاظ شود.

پیوست

در پژوهش اخیر (پایش پاییز سال ۱۴۰۲)، امکان تکمیل پرسش‌نامه از سوی فعالان اقتصادی علاوه بر سایت از طریق پیام‌رسان داخلی «بله» نیز فراهم شد. با توجه به استقبال کاربران از پیام‌رسان‌های داخلی طی ماه‌های اخیر و همچنین با هدف افزایش ضریب دسترسی به کاربران با توجه به محدودیت‌های موجود در ارسال پیامک (هزینه سنگین ارسال پیامک در کنار شیوه ارسال پیامک حاوی لینک کلاهبرداری)، این امکان در قالب بازوی پیام‌رسان بله برای پایش امنیت سرمایه‌گذاری تدارک دیده شد.

با توجه به اینکه به‌روزرسانی اطلاعات فعالان اقتصادی با کمک داده‌های دریافتی از وزارت بهداشت، پیام دعوت‌نامه مشارکت در تکمیل پرسش‌نامه از طریق بازوی پیام‌رسان بله به بیش از ۱ میلیون شماره تلفن همراه ارسال شد؛ شکی نیست که در میان این یک میلیون شماره همراه، تعداد بسیاری پیام‌رسان بله را نصب نداشتند و پیام ما به آنها نرسیده است و برخی نیز به‌رغم دریافت پیام، آن را مشاهده نکردند. از بین نفراتی که پیام را مشاهده کردند، بخشی دعوت ما را برای تکمیل پرسش‌نامه پذیرفته و پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه را شروع کردند. بازوی بله نیز به‌صورت هوشمند، تمامی سؤال‌ها را به ترتیب از آنها پرسیده است.

در کنار استفاده از بازوی هوشمند پیام‌رسان بله، تعدادی هم پیامک و ایمیل دعوت به تکمیل پرسش‌نامه از طریق وب‌سایت برای کاربران، به‌ویژه نفراتی که سابقاً پرسش‌نامه فصول قبل را تکمیل کرده بودند ارسال شد که در نهایت پرسش‌نامه‌های قابل قبول پایش پاییز سال ۱۴۰۲ در مجموع به ۸۶۰۸ مورد رسید. گفتنی است، منظور از پرسش‌نامه غیرقابل قبول، پرسش‌نامه‌ای است که هویت تکمیل‌کننده پرسش‌نامه برای تیم پژوهش احراز نشده است. علاوه بر این تعدادی پرسش‌نامه به‌صورت تکراری یا افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده؛ لذا پرسش‌نامه‌های غیرقابل قبول در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند.

از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند. گروه تحقیق در تلاش است با به‌روزرسانی دائم جامعه آماری این تحقیق در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌های مشارکت‌کننده در هر پایش به حدنصاب تعیین شده، یعنی حداقل ۸۰۳۵ فعال اقتصادی از همه استان‌ها را تثبیت کرده و حداقل حدود ۲۶۰ پاسخ صحیح برای هر استان دریافت شود تا امکان تعمیم نتایج پژوهش به کل جامعه با کفایت آماری حداکثری فراهم شود.

جدول پیوست. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان هادر پایش پاییز ۱۴۰۲

درصد تحقق تعداد نمونه در بهار ۱۴۰۲	درصد تحقق تعداد نمونه در تابستان ۱۴۰۲	درصد تحقق تعداد نمونه در پاییز ۱۴۰۲	پاسخ دریافتی قابل قبول در			حجم نمونه لازم*	استان
			بهار	تابستان	پاییز		
			۱۴۰۲	۱۴۰۲	۱۴۰۲		
۱۰۲%	۸۰%	۱۰۷%	۲۷۰	۲۱۱	۲۸۳	۲۶۴	آذربایجان شرقی
۶۸%	۷۴%	۱۰۳%	۱۷۹	۱۹۶	۲۷۳	۲۶۲	آذربایجان غربی
۳۴%	۷۱%	۷۳%	۸۸	۱۸۷	۱۹۴	۲۵۶	اردبیل
۱۶۳%	۱۳۷%	۱۶۴%	۴۳۱	۳۶۴	۴۳۵	۲۶۵	اصفهان
۷۰%	۱۰۸%	۹۵%	۱۸۳	۲۸۷	۲۵۱	۲۶۰	البرز
۳۸%	۷۲%	۷۰%	۹۶	۱۹۲	۱۸۵	۲۵۲	ایلام
۴۷%	۶۶%	۶۸%	۱۲۰	۱۷۵	۱۷۹	۲۵۶	بوشهر
۴۳۳%	۳۰۸%	۳۰۸%	۱۱۵۱	۸۱۷	۸۱۷	۲۶۶	تهران
۳۷%	۶۱%	۶۷%	۹۳	۱۶۱	۱۷۷	۲۵۴	چهارمحال و بختیاری
۳۷%	۱۰۳%	۱۰۱%	۹۹	۲۷۴	۲۶۸	۲۶۵	خراسان جنوبی
۱۲۳%	۱۱۱%	۱۰۹%	۳۲۷	۲۹۴	۲۸۸	۲۶۵	خراسان رضوی
۱۱۵%	۶۷%	۱۰۰%	۳۰۲	۱۷۸	۲۶۶	۲۶۳	خراسان شمالی
۵۸%	۱۰۳%	۱۰۶%	۱۵۰	۲۷۳	۲۸۰	۲۵۷	خوزستان
۶۲%	۱۰۳%	۱۰۳%	۱۵۶	۲۷۳	۲۷۲	۲۵۱	زنجان
۳۷%	۶۶%	۶۳%	۹۴	۱۷۵	۱۶۶	۲۵۷	سمنان
۲۹%	۵۶%	۵۷%	۷۶	۱۴۸	۱۵۲	۲۶۳	سیستان و بلوچستان
۱۰۴%	۱۱۶%	۱۳۵%	۲۶۷	۳۰۸	۳۵۹	۲۵۶	فارس
۳۸%	۱۱۵%	۱۱۸%	۹۹	۳۰۴	۳۱۲	۲۵۹	قزوین
۴۸%	۱۱۴%	۱۰۸%	۱۲۴	۳۰۱	۲۸۷	۲۵۹	قم
۳۷%	۷۷%	۸۳%	۹۷	۲۰۳	۲۲۱	۲۶۱	کردستان
۴۶%	۹۲%	۱۰۹%	۱۱۸	۲۴۳	۲۸۸	۲۵۶	کرمان
۶۳%	۸۴%	۸۱%	۱۶۳	۲۲۳	۲۱۵	۲۶۰	کرمانشاه
۳۰%	۸۲%	۷۶%	۷۴	۲۱۸	۲۰۱	۲۴۹	کهگیلویه و بویراحمد
۳۷%	۸۷%	۹۶%	۹۶	۲۳۱	۲۵۴	۲۶۰	گلستان
۳۶%	۹۱%	۱۱۱%	۹۴	۲۴۱	۲۹۴	۲۶۲	گیلان
۳۳%	۸۹%	۱۱۴%	۸۶	۲۳۷	۳۰۳	۲۵۹	لرستان
۳۷%	۷۸%	۱۱۸%	۹۸	۲۰۸	۳۱۲	۲۶۴	مازندران
۵۵%	۹۶%	۱۰۵%	۱۴۳	۲۵۴	۲۷۹	۲۶۰	مرکزی
۵۱%	۶۸%	۷۲%	۱۲۹	۱۸۱	۱۹۰	۲۵۵	هرمزگان
۴۲%	۷۲%	۱۰۹%	۱۰۸	۱۹۰	۲۸۸	۲۵۹	همدان
۴۳%	۱۰۰%	۱۲۰%	۱۱۱	۲۶۵	۳۱۹	۲۶۰	یزد
۶۹.۹۷%	۹۷%	۱۰۰%	۵۶۲۲	۷۸۱۲	۸۶۰۸	۸۰۳۵	کل کشور

* براساس فرمول کوکران و سطح اطمینان ۹۵ درصد و بازه اطمینان ۶ درصد.

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش پاییز سال ۱۴۰۲.

- ۸۶۰۸ پرسش‌نامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به پاییز سال ۱۴۰۲ که فایل‌های تعداد پرسش‌نامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب و کار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.
۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱.
 ۲. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۶. پاییز ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶، خردادماه ۱۴۰۱.
 ۳. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۸. بهار ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۸۳۲، اسفندماه ۱۴۰۱.
 ۴. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۹. تابستان ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۱۷۰، فروردین‌ماه ۱۴۰۲.
 ۵. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۰) پاییز ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۲۵، شهریورماه ۱۴۰۲.
 ۶. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۱) زمستان ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۶۳، شهریورماه ۱۴۰۲.
 ۷. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۲) بهار ۱۴۰۲» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۳۶۶، آبان‌ماه ۱۴۰۲.
 ۸. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۳) تابستان ۱۴۰۲» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۶۳۵، اسفندماه ۱۴۰۲.
 ۹. سیاح، سیدامیر و دیگران، «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
 ۱۰. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید ملک‌السادات، «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب و کار در ایران»، پژوهش‌نامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
 ۱۲. دسوتو، هراندو، راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟، ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
 ۱۳. سیاح، سیدامیر، «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب و کار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
 ۱۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، «درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا» ویرایش اول (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
 ۱۴. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۴۰۰.
 ۱۵. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۴۰۰ و ۱۳۹۹.
 ۱۶. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۴۰۱.
 ۱۷. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، آذر ۱۴۰۲»، دی ۱۴۰۲.

18. Cochran, W. G. (2007). Sampling Techniques. John Wiley & Sons.

19. Sarmah, H. K. and Hazarika, B. B. (2012). Importance of the Size of Sample and Its Determination in the Context of Data Related to the Schools of Greater Guwahati. Bull. Gauhati Univ. Math. Assoc, 12.

20. Sarmah, H. K., Hazarika, B. B. and Choudhury, G. (2013). An Investigation on Effect of Bias on Determination of Sample Size on the Basis of Data Related to the Students of Schools of Guwahati. International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences, 2(1).

21. Kotrlik, J. W. K. J. W. and Higgins, C. C. H. C. C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research Appropriate Sample Size in Survey Research. Information Technology, Learning, and Performance Journal, 19(1), 43.

گزیده سیاستی

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در پاییز ۱۴۰۲ کفیت ۵/۷۰ از ۱۰۰ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (تابستان ۱۴۰۲)، ۵/۶۶ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۲ نسبت به فصل قبل از آن (با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده) قدری نامناسب‌تر شده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir